

Personvernmessige utfordringer ved sammenslåing av kommuner Den nye personvernforordningen

Hallstein Husand | fagdirektør

- Bitte litt om Datatilsynet
- Personvernmessige utfordringer ved kommunesammenslåinger
- Nytt regelverk
 - Hva er de største utfordringene for norske virksomheter?
 - Litt om hva det nye regelverket betyr
 - Hvordan Datatilsynet jobber mot mars 2018?
 - Endringer i Datatilsynets arbeidsmetoder etter forordningen

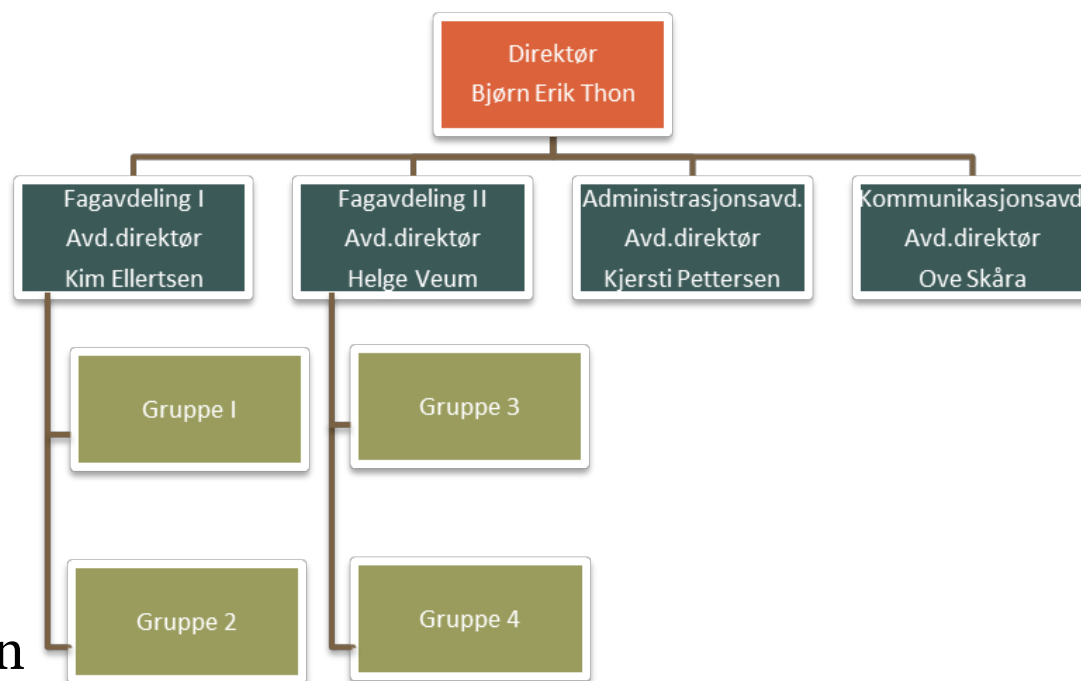

Litt om Datatilsynet

Datatilsynet

- Opprettet 1980, lokalisert i Oslo
- 41 medarbeidere
- Særlig uavhengig forvaltningsorgan under KMD
- To roller – forvaltning og ombud
- Regelverk:
 - Personopplysningsloven
 - Helseregisterloven
 - Pasientjournalloven
 - Helseforskningsloven
 - Politiregisterloven
 - Lov om Schengen informasjonssystem
 - mv.
- Personvernemnda er klageorgan for våre vedtak

Datatilsynets virkemidler

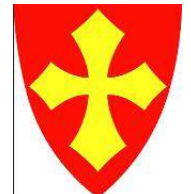
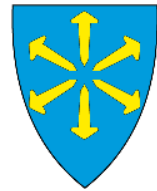
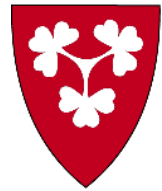

Personvernmessige utfordringer ved sammenslåing av kommuner

Hvordan er det i dag?

Noen steder vi har vært?

Er det forskjell på store og små?

- I mindre grad eller man kanskje skulle tro
 - Alle lever under samme regelverk – uansett størrelse
- Store kommuner besitter i hovedsak mer og bedre IKT-kompetanse (ikke nødvendigvis kompetanse på personvern!)
- Små kommuner har gjennomgående bedre oversikt over sine behandlinger
- Små kommuner har større utfordringer med tilgangsstyring og er mer sårbare ift spisskompetanse
- Små kommuner er som oftest mer «ydmyke» ift egne svakheter

Ad

Regionale forskjeller?

- Ingen signifikante forskjeller
- Like mye forskjeller innenfor regioner
- Større utfordringer for kommuner med stor gjennomtrekk av ledere. (Er generelt for alle kommunens områder)

- Utfordringene vil i hovedsak være av praktisk art
- Lover, regler og fullmakter vil ikke endre seg
- Risikoen øker ved at forskjellige systemer fra «de gamle kommunene» skal snakke sammen og fungere i «den nye kommunen» fra dag 1
- Fare for at man velger «dårlige omveier» fordi systemer ikke klarer å kommunisere

Mulige risikoreduserende tiltak

- Lage ferdig ny organisasjon med de nye og vedtatte ansvarslinjene
- Tenke nøye gjennom kravene til informasjonssikkerhet når dette lages
- Gjerne ha de nye løsningene klare med de data fra alle de «gamle kommunene» og svitsje over fra dag
- Være klar over endringene i behandlingsansvar
- Passe på kravene i personopplysningloven om informasjonsplikt

Når man forvalter opplysninger om enkeltpersoner

Da burde det uansett være en selvfølgelighet at man håndterer disse med respekt

Internkontroll er rutiner, rettigheter og plikter

Informasjonssikkerhet er et verktøy for å oppfylle disse

Hva er de største utfordringene for norske virksomheter?

Viktige elementer

- Faktisk kjennskap til regelverket (1)
- Erfaringer fra tilsynsvirksomheten (2)
- Erfaring fra råd- og veiledning (3)
- Erfaringer fra saksbehandlingen (4)
 - Der skoen trykket før vil den sannsynligvis trykke minste like hardt

Faktisk kjennskap til regelverket (1)

- I dag: Stor variasjon, men jevnt over liten kjennskap til regelverket
 - Erfarer dette på tilsyn
 - Lovbrudd er ofte utslag av manglende kjennskap fremfor ond vilje
 - Det er et vanskelig regelverk i dag
 - ...og det er heller ikke et enkelt regelverk etter 2018
 - Derfor: Virksomhetene har en jobb å gjøre
 - *Men; mulighet for ny start*

Erfaring fra tilsynsvirksomheten (2)

- Mangler ved internkontroll og informasjonssikkerhet
 - Ofte likhetstegn mellom informasjonssikkerhet og personvern
 - Bedriftshemmelig, brannmurer, sikring
 - Ikke samme oppmerksomhet om person/kundedata
 - Særlig viktig ettersom borgernes rettigheter styrkes
 - *Dokumentert* internkontroll
- Risikovurderinger

Erfaring fra råd- og veiledning (3)

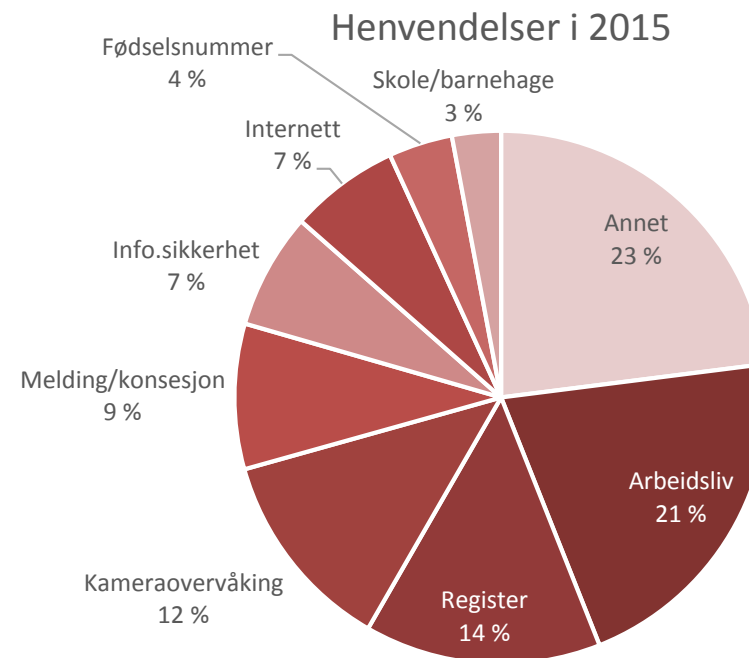
- Internkontroll og informasjonssikkerhet
- Arkitektur og design
- «Vi vil bruke data innhentet fra kundene våre, men vil samtidig ivareta den enkeltes personvern»
- Manglende kjennskap til hva personvern egentlig er

Erfaringer fra juridisk veiledningstjeneste (4)

- Veiledningstjenesten
 - 8 737 henvendelser fra innbyggere og virksomheter hvert år

Hovedproblemer – veiledningstjenesten

- Arbeidsliv

- Kontrolltiltak

- Kameraovervåking
 - Logging i saksbehandlingssystemer
 - GPS-sporing
 - Innsyn i epost
 - Adgangskontroll

- Etter forordningen

- Internkontroll
 - Risikovurderinger
 - Bruk av opplysningene til nye formål

- Ingen grunn til at dette bli mindre aktuelt for virksomhetene å ta tak i

Det nye regelverket

- Noen sier at vi går fra hefte til bok
 - Her er det nok noen modifikasjoner
- Det sies også at det nye lovverket er som en Sveitserost
 - Like mye hull som ost - som kan fylles med nasjonale tilpasninger
 - Også her er det mange modifikasjoner
 - Det gamle direktivet var nok betydelig mer Sveitserost
 - Derfor er vår personopplysningslov med forskrift ganske forskjellig fra mange andre land i Europa
 - Forordningen gir oss betydelig mer enhetlig lovverk innenfor EU/EØS

Nye plikter

- Systemplikter og virksomhetsansvar
- Utredning av personvernkonsekvenser
- Innebygd personvern
- Personvernombud
- Avviksmeldinger
- Forhåndsdrøftelse
- Overtredelsesgebyr

Nye rettigheter

- Dataportabilitet
- Sletteplikt/retten til å bli glemt
- Styrket eiendomsrett (profilering, sletteplikt)

Noen kjennetegn ved norsk bedriftsstruktur

- Mange SMB, og vår erfaring er at skoen trykker til dels kraftig i dette segmentet
- Det samme gjelder deler av offentlig sektor, særlig kommuner (inkludert skole)

Noen kjennetegn ved regelverket

- Skjønnsmessig regelverk og vanskelige vurderinger
 - Personvernombud eller ikke
 - *core activity....systematic monitoring*
 - *core activity....large scales of data....*
 - Hvordan anvende prinsippene for innebygd personvern
 - *implement appropriate technical and organisational measures...*

Noen kjennetegn ved regelverket

- Skjønnsmessig regelverk og vanskelige vurderinger
 - Data protection impact assessment
 - *likely to result in high risk for the rights and freedoms...*
 - Forhåndsdrøftelse (prior consultation)
 - *.....in the absence of measures taken by the controller to mitigate the risk...*

Regler som forsvinner eller må gjennomgås

- Særregler om kameraovervåking
- Kredittopplysninger
- Konsesjoner
- Innsyn i epostkasse
- Meldeplikt

Hva gjør Datatilsynet?

- Rigger et fire-delt prosjekt
 - Nytt regelverk - juridisk implementering
 - IKT / prosesstøtte
 - Informasjon til virksomheter og
 - Personvernombudsordningen
- Tett dialog med bransjer og virksomheter under marsjen

Endring i arbeidsmetodikk i Datatilsynet

- Mer råd- og veiledning
 - Både overfor virksomheter i enkeltsak
 - ...og generelt
- Mer systemkontroll
 - Er internkontrollen på plass?
 - Er et system bygd på prinsippene for innebygd personvern?
 - Burde det vært opprettet personvernombud
- Ta initiativ til, og bidra i utarbeidelse av bransjenormer
- Saker av overnasjonal karakter
- Sanksjoner
- Personvernombudsordningen

Takk for meg!

postkasse@datatilsynet.no
Telefon: +47 22 39 69 00

datatilsynet.no
personvernbloggen.no

hhu@datatilsynet.no